

**İSTANBUL
TİCARET
ODASI 1882**

**ÇALIŞANLARIN İŞVERENLERİ ARACILIĞIYLA OTOMATİK
OLARAK EMEKLİLİK PLANINA DAHİL EDİLMESİNE
İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK İLE
İLGİLİ**

BİLGİ NOTU

**ELİF ERDEM
İLERİ ARAŞTIRMALAR KOORDİNATÖRLÜĞÜ
MEVZUAT ANALİZ BİRİMİ**

OCAK-2017

Çalışanların İşverenleri Aracılığıyla Otomatik Olarak Emeklilik Planına Dahil Edilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik İle İlgili

Bilgi Notu

Bakanlar Kurulu'nun 1.1.2017 tarih 2017/9721 sayılı Kararı ile "Çalışanların İşverenleri Aracılığıyla Otomatik Olarak Emeklilik Planına Dahil Edilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" in yürürlüğe konulması kararlaştırılmıştır.

Söz konusu Yönetmelik, **1.1.2017 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe konulmuştur.**

Düzenlemenin Amacı:

Yönetmelik; 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'na istinaden, çalışanların işverenleri aracılığıyla otomatik olarak emeklilik planına dahil edilmesi uygulaması kapsamında,

- **emeklilik planına dahil edilecek işyerleri ile çalışanları,**
- **çalışanların ücretinden kesilecek çalışan katkı payı oranını ve bu kapsamdaki uygulama usul ve esaslarını**

belirlemektedir.

"Özel Sektör" Bakımından Yönetmelik Kapsamına Giren Çalışan ve İşverenler:

Yönetmelik hükümleri; Türk vatandaşı ya da mavi kart sahibi (5901 sayılı Türk Vatandaşlığı kanunu'nun 28 .maddesi kapsamına giren) olup,

- **işverenin yönetmelikle belirlenen kapsama alınma tarihi itibarıyla,** 5510 sayılı Kanunun 4/a maddesi kapsamında **çalışmakta olan kırkbeş yaşını doldurmamış kişileri,**
- ilgili işverene bağlı olarak **işverenin yönetmelik uyarınca kapsama alındığı tarihten sonra** 5510 sayılı Kanunun 4/a maddesi kapsamında **işe başlayan ve işe başladığı tarihte kırkbeş yaşını doldurmamış kişileri,**
- ve **bu çalışanları istihdam eden işverenleri**

kapsamaktadır.

Özel Sektörde Çalışanların Kapsama Alınması:

Özel sektörde çalışanlar bakımından bireysel emeklilik sistemine otomatik katılım uygulamasının başlayacağı tarih kademeli olarak belirlenmiştir. Buna göre;

- Çalışan sayısı 1.000 ve üzerinde olan bir işverene bağlı olarak özel sektörde çalışanlar **01.01.2017 tarihinden itibaren,**
- Çalışan sayısı 250- 999 arasında olan bir işverene bağlı olarak özel sektörde çalışanlar **01.04.2017 tarihinden itibaren,**
- Çalışan sayısı 100-249 arasında olan bir işverene bağlı olarak özel sektörde çalışanlar **01.07.2017 tarihinden itibaren,**
- Çalışan sayısı 50-99 arasında olan bir işverene bağlı olarak özel sektörde çalışanlar **01.01.2018 tarihinden itibaren,**
- Çalışan sayısı 10-49 arasında olan bir işverene bağlı olarak özel sektörde çalışanlar **01.07.2018 tarihinden itibaren,**
- Çalışan sayısı 5-9 arasında olan bir işverene bağlı olarak özel sektörde çalışanlar **01.01.2019 tarihinden itibaren,**

İşverenleri aracılığıyla bireysel emeklilik sistemine otomatik olarak dahil edileceklerdir.

Yukarıda belirtilen tarihlerde veya bu tarihlerden daha sonra kapsama dahil işverenlere bağlı olarak çalışmaya başlayanlar, hizmet akdinin yürürlüğe girmesiyle kendiliğinden emeklilik planına dahil edilecektir.

Çalışan Sayısının Tespiti:

Çalışan sayısının belirlenmesinde, birden fazla işyeri olan işverenler için bütün işyerlerindeki çalışanların toplamı göz önünde bulundurulacaktır. Ayrıca, **çalışan sayısının tespitinde, Yönetmelik ile belirlenen kapsama alınma tarihleri itibarıyla en güncel Sosyal Güvenlik Kurumu verileri dikkate alınacaktır.**

Asgari Prim Oranı:

Özel sektörde çalışanların ücretinden kesilecek asgari katkı payı miktarı, prime esas kazancın %3'ü oranında hesaplanır. İlgili işveren tarafından çalışanın ücretinden kesilerek ilgili emeklilik şirketine aktarılır.

Katkı Payı Kesintisi Yapılmayacak Ücretler:

Yönetmelik gereği, aşağıda belirtilen ücretlerden katkı payı kesintisi yapılamaz.

- Ücreti peşin ödenen çalışanlara kapsama alınma tarihinden önceki dönemde ödenen ücretler,
- Kapsama alınma tarihinden önceki dönemde yapılan çalışma karşılığının, kapsama alınma tarihi ve sonrasında ödenmesi halinde söz konusu ücretler.

**İSTANBUL
TİCARET
ODASI 1882**

**BİREYSEL EMEKLİLİK TASARRUF VE YATIRIM SİSTEMİ
KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
6740 SAYILI KANUN HAKKINDA**

BİLGİ NOTU

**ELİF ERDEM
İLERİ ARAŞTIRMALAR KOORDİNATÖRLÜĞÜ
MEVZUAT ANALİZ BİRİMİ**

AĞUSTOS-2016

**BİREYSEL EMEKLİLİK TASARRUF VE YATIRIM SİSTEMİ KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN HAKKINDA
BİLGİ NOTU**

45 yaş altı ücret karşılığı çalışanların, işverenleri aracılığıyla otomatik olarak bir emeklilik planına dâhil olmasını içeren Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, 10 Ağustos 2016 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilerek, yasalaşmıştır.

Zorunlu Bireysel Emeklilik Sistemi uygulaması ile çalışanların, çalışma döneminde sahip oldukları refah seviyesinin emeklilik döneminde de korunması ve emekliliğe yönelik olarak çalışanların bireysel tasarruf etmeye özendirilmesi, yurtiçi tasarruf oranının arttırılması böylelikle hem büyümenin hızlandırılması hem de cari açığın düşürülmesi amaçlanmaktadır.

Bu itibarla, ücret karşılığı tüm bağımlı çalışanların (kamu görevlileri ve işçiler) sisteme otomatik olarak dâhil edilmesi ve bu şekilde sisteme dâhil edilen çalışanlara belirli bir süre içinde cayma hakkı tanınması öngörülmektedir.

Söz konusu düzenleme, 1 Ocak 2017 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Buna göre;

- ✓ Türk vatandaşı veya 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 28. maddesi uyarınca izin almak suretiyle vatandaşlıktan çıkmış (mavi-pembe kart sahibi) olup, Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihte 45 yaşını doldurmamış olan ücret karşılığı bağımlı çalışanlar veya 45 yaşını doldurmamış olup işçi ya da kamu personeli statüsünde çalışmaya başlayanlar; işverenin, kanun hükümlerine göre düzenlediği bir emeklilik sözleşmesiyle, bir emeklilik planına otomatik olarak dâhil edilmektedir.
- ✓ Bu sistemde işveren; çalışanını, otomatik katılım için emeklilik planı düzenleme konusunda, Hazine Müsteşarlığınca uygun görülen bir emeklilik şirketinin sunacağı emeklilik planına dâhil etmektedir.
- ✓ Bu çerçevede işveren, hangi emeklilik şirketi ile anlaşmışsa ve hangi emeklilik planını seçmişse, çalışan bu plana girebilmektedir.
- ✓ Bu madde uyarınca emeklilik planına dâhil edilecek işyerleri ile çalışanları ve bu kapsamdaki uygulama esaslarını belirleme hususlarında Bakanlar Kurulu yetkilidir.
- ✓ Çalışanın sisteme ödeyeceği katkı payı miktarı, prime esas kazancının yüzde 3'üne karşılık gelen tutar olacaktır. Bu oranı iki katına kadar arttırmaya, yüzde 1'e kadar azaltmaya veya katkı payına maktu limit getirmeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.
- ✓ Bu tutar en geç, çalışanın ücretinin ödeme gününü takip eden iş günü, işveren tarafından şirkete aktarılacaktır.
- ✓ İşveren, katkı payını zamanında şirkete aktarmaz veya geç aktarırsa, çalışanın birikiminde oluşan parasal kayıptan sorumlu olacaktır.

- ✓ Çalışan, otomatik katılıma ilişkin emeklilik sözleşmesinde belirlenen tutardan daha yüksek bir tutarda kesinti yapılmasını işverenden talep edebilecektir.
- ✓ Çalışan, emeklilik planına dâhil olduğunun kendisine bildirildiği tarihi müteakip 2 ay içinde sözleşmeden cayma hakkına sahiptir.
- ✓ Cayma halinde, ödenen katkı payları, katkı paylarının işletilmesi sonucu elde edilen tutarlar ile birlikte 10 iş günü içinde çalışana iade edilecektir.
- ✓ Emeklilik şirketi, cayma süresince ödenen katkı paylarının değer kaybetmemesini sağlayacak şekilde fon yönetiminden sorumlu olacaktır.
- ✓ Cayma hakkını kullanmayan çalışan, Hazine Müsteşarlığınca belirlenen hallerde katkı payı ödemesine ara verilmesini talep edebilecektir.
- ✓ Bu düzenleme kapsamında bir emeklilik sözleşmesi bulunan çalışanın işyerinin değişmesi halinde, yeni işyerinde bu doğrultuda bir emeklilik planı varsa, çalışanın birikimi ve sistemde kazandığı emekliliğe esas süresi yeni işyerindeki emeklilik sözleşmesine aktarılacaktır.
- ✓ Yeni işyerinde emeklilik planının bulunmaması halinde çalışan, talep ederse önceki işyerinde düzenlenmiş sözleşme kapsamında katkı payı ödemeye devam edebilecek; talep etmezse emeklilik sözleşmesi sonlandırılacaktır. Çalışan bu yöndeki talebini, işyeri değişikliğini izleyen ayın sonuna kadar şirkete bildirmek zorundadır.
- ✓ Bireysel emeklilik sisteminin mevcut halinde çalışanların ödediği katkı payına eklenen yüzde 25 oranında Devlet katkısı, bu sistemde de geçerli olacaktır.
- ✓ Ayrıca, çalışanın cayma hakkını kullanmaması ve Devlet katkısını hak etmesi halinde, (4632 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi hükmündeki hak kazanma ve ödeme koşullarına tabi olmak kaydıyla), çalışana sisteme girişte bir defaya mahsus olmak ve Bin ürk Lirası tutarında ilave devlet katkısı sağlanacaktır. Bu tutarı yarısına kadar artırmaya veya yarısına kadar azaltmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.
- ✓ Emeklilik hakkının kullanılması halinde, hesabında bulunan birikimi en az 10 yıllık, yıllık gelir sigortası sözleşmesi kapsamında almayı tercih eden çalışana, birikiminin yüzde 5'i karşılığı ek devlet katkısı sağlanacaktır.
- ✓ Çalışan katkı payının takip ve tahsil sorumluluğu emeklilik şirketine aittir. Hazine Müsteşarlığı, takip ve tahsil sorumluluğunun bu amaçla yetkilendirilecek bir kuruluşça yerine getirilmesine karar verebilir.
- ✓ Emeklilik şirketlerince, fon işletim gideri kesintisi dışında başka bir kesinti yapılamaz.
- ✓ Çalışan katkı payı, 2004 sayılı İcra ve iflas Kanunu kapsamındaki haciz ve iflas yolu ile takip bakımından işçi alacağı niteliğinde imtiyazlı bir alacaktır.

- ✓ İşverenler getirilen düzenleme kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından denetlenir.
- ✓ İşverenin yükümlülüklerine ve yürürlüğe konulan düzenlemelere uymaması halinde, her bir ihlal için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca 100 Türk Lirası idari para cezası uygulanır.
- ✓ İşveren tarafından şirket plan ve belirlenmesinde göz önünde bulundurulacak kriterler, katkı paylarının yatırıma yönlendirileceği fonlar, işverenin emeklilik şirketi ile yapacağı sözleşme, çalışanın işyerinin değişmesi halinde işverenin çalışanı bir emeklilik planına dahil etmesi, işyeri değişikliğinde birikimin aktarılması, çalışma ilişkisi sona eren çalışanın talebi üzerine ilgili emeklilik planına ödeme yapması, ara verme, sistem ayrılma ve benzeri diğer usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığı tarafından belirlenecektir.